

C169 – põlisrahvaste ja hõimurahvaste konventsioon, 1989

Preambula

Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni peakonverents,

Rahvusvahelise Töökü büroo juhtorgani poolt Genfis kokku kutsutud ja selle 76. istungjärgul 7. juunil 1989 kokku tulnud ja

võttes arvesse 1957. aasta põlisrahvaste ja hõimurahvaste konventsioonis ja soovitusel sisalduvaid rahvusvahelisi standardeid ja

tuletades meelde inimõiguste ülddeklaratsiooni, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelist pakti, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti ning paljusid rahvusvahelisi dokumente diskrimineerimise ennetamise kohta, ja

Arvestades, et alates 1957. aastast rahvusvahelises õiguses toimunud arengud, samuti põlisrahvaste ja hõimurahvaste olukorra areng kõigis maailma piirkondades on muutnud asjakohaseks võtta sellele teemalised uued rahvusvahelised standardid, et kõrvaldada varasemate standardite assimilatsiooniline orientatsioon ja

tunnustades nende rahvaste püüdlusi kontrollida oma institutsioone, eluviise ja majanduslikku arengut ning säilitada ja arendada oma identiteeti, keeli ja religiooni nendes riikides, kus nad elavad, ja

märkides, et paljudes maailma osades ei saa need rahvad nautida oma põhilisi inimõigusi samal määral kui ülejäänud nende riikide elanikkond, kus nad elavad, ning et nende seadused, väärtused, tavad ja väljavaated on sageli rikutud. , ja

juhtides tähelepanu põlis- ja hõimurahvaste erilisele panusele inimkonna kultuurilises mitmekesisuses ning sotsiaalses ja ökoloogilises harmoonias ning rahvusvahelises koostöös ja mõistmises ning

Märkides, et järgmised sätted on koostatud ÜRO, ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni, ÜRO Haridus-, Teadus- ja Kultuuriorganisatsiooni ja Maailma Terviseorganisatsiooni ning Rahvusvahelise Terviseorganisatsiooni koostöös. Ameerika India Instituudiga asjakohastel tasanditel ja nende vastavates valdkondades ning et tehakse ettepanek jätkata seda koostööd nende sätete kohaldamise edendamisel ja tagamisel, ning

olles otsustanud võtta vastu teatud ettepanekud 1957. aasta põlisrahvaste ja hõimurahvaste konventsiooni (nr 107) osalise läbivaatamise kohta, mis on istungjärgu neljas päevakorrapunkt, ja

olles otsustanud, et need ettepanekud vormistatakse rahvusvahelise konventsioonina, millega muudetakse 1957. aasta põlisrahvaste ja hõimude konventsiooni;

võtab tuhande üheksasaja kaheksakümne üheksanda aasta juuniku kahekümne seitsmendal päeval vastu järgmise konventsiooni, mida võib nimetada 1989. aasta põlisrahvaste ja hõimurahvaste konventsiooniks;

I OSA. ÜLDPOLIITIKA

Artikkel 1

- 1. Käesolevat konventsiooni kohaldatakse:
 - a) hõimurahvad sõltumatutes riikides, kelle sotsiaalsed, kultuurilised ja majanduslikud tingimused eristavad neid rahvuskogukonna teistest osadest ja kelle staatus on täielikult või osaliselt reguleeritud nende enda tavade või traditsioonide või eriseaduste või määrustega;
 - b) iseseisvate riikide rahvad, keda peetakse põlisrahvasteks nende põlvnemise tõttu selles riigis või geograafilises piirkonnas, kuhu riik kuulub, vallutamise või koloniseerimise või praeguste riigipiiride kehtestamise ajal ja kes, olenemata oma õiguslikust staatusest, säilitavad mõned või kõik oma sotsiaalsed, majanduslikud, kultuurilised ja poliitilised institutsioonid.
- 2. Enese identifitseerimist põlisrahvana või hõimuna käsitletakse põhikriteeriumina nende rühmade kindlaksmääramisel, kelle suhtes käesoleva konventsiooni sätteid kohaldatakse.
- **3. Mõiste rahvad** kasutamist käesolevas konventsioonis ei tõlgendata nii, et see mõjutaks õigusi, mis rahvusvahelise õiguse alusel võivad selle mõistega kaasneda.

Artikkel 2

- 1. Valitsused vastutavad asjaomaste rahvaste osalusel kooskõlastatud ja süstemaatilise tegevuse väljatöötamise eest, et kaitsta nende rahvaste õigusi ja tagada nende puutumatus austamine.
- 2. Sellised meetmed hõlmavad meetmeid:
 - a) tagada, et nende rahvaste liikmed saaksid võrdsetel alustel kasu õigustest ja võimalustest, mida siseriiklikud seadused ja määrused annavad teistele elanikkonnaliikmetele;
 - b) edendada nende rahvaste sotsiaalsete, majanduslike ja kultuuriliste õiguste täielikku realiseerimist, austades nende sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti, tavasid ja traditsioone ning institutsioone;
 - c) aidata asjaomaste rahvaste liikmeid kaotada sotsiaal-majanduslikud lõhed, mis võivad tekkida põlisrahvaste ja teiste rahvuskogukonna liikmete vahel viisil, mis on kooskõlas nende püüdluste ja eluviisidega.

Artikkel 3

- 1. Põlis- ja hõimurahvastel on kõik inimõigused ja põhivabadused ilma takistuste ja diskrimineerimiseta. Konventsiooni sätteid kohaldatakse nende rahvaste mees- ja naisliikmete suhtes diskrimineerimata.
- 2. Asjaomaste rahvaste inimõigusi ja põhivabadusi, sealhulgas käesolevas konventsioonis sisalduvaid õigusi rikkudes, ei tohi kasutada ühtki jõudu ega sundi.

Artikkel 4

- 1. Asjaomaste rahvaste isikute, institutsioonide, vara, tööjõu, kultuuri ja keskkonna kaitsmiseks võetakse vajaduse korral erimeetmed.
- 2. Sellised erimeetmed ei tohi olla vastuolus asjaomaste rahvaste vabalt väljendatud soovidega.

- 3. Sellised erimeetmed ei tohi mingil viisil piirata kodakondsusega kaasnevate üldiste õiguste kasutamist ilma diskrimineerimiseta.

Artikkel 5

Käesoleva konventsiooni sätete kohaldamisel:

- a) tunnustatakse ja kaitstakse nende rahvaste sotsiaalseid, kultuurilisi, religioosseid ja vaimseid väärtusi ja tavasid ning võetakse nõuetekohaselt arvesse nende kui rühmade kui üksikisikute ees seisvate probleemide olemust;
- b) austatakse nende rahvaste väärtuste, tavade ja institutsioonide terviklikkust;
- c) mõjutatud rahvaste osalusel ja koostööl võetakse vastu poliitika, mille eesmärk on leevendada nende rahvaste raskusi uute elu- ja töötingimustega silmitsi seismisel.

Artikkel 6

- 1. Käesoleva konventsiooni sätete kohaldamisel peavad valitsused:
 - a) konsulteerida asjaomaste rahvastega asjakohaste menetluste ja eelkõige neid esindavate institutsioonide kaudu alati, kui kaalutakse õiguslikke või haldusmeetmeid, mis võivad neid otseselt mõjutada;
 - b) luua vahendid, mille abil need rahvad saavad vabalt osaleda, vähemalt samal määral kui teised elanikkonna rühmad, kõigil otsustamistasanditel valitavates institutsioonides ning haldus- ja muudes organites, mis vastutavad neid puudutavate poliitikate ja programmide eest;
 - c) loob vahendid nende inimeste endi institutsioonide ja algatuste täielikuks arendamiseks ning annab asjakohastel juhtudel selleks vajalikud vahendid.
- 2. Konventsiooni kohaldamisel peetavad konsultatsioonid peetakse heas usus ja oludele vastavas vormis eesmärgiga saavutada kokkulepe või nõusolek kavandatavate meetmetega.

Artikkel 7

- 1. Asjaomastel rahvastel on õigus otsustada oma arenguprotsessi prioriteedi üle, kui see mõjutab nende elu, uskumusi, institutsioone ja vaimset heaolu ning maid, mida nad hõivavad või muul viisil kasutavad, ning teostada kontrolli selles ulatuses. oma majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise arengu tõttu. Lisaks osalevad nad riikliku ja piirkondliku arengu kavade ja programmide koostamisel, rakendamisel ja hindamisel, mis võivad neid otseselt mõjutada.
- 2. Asjaomaste rahvaste elu- ja töötingimuste ning tervise- ja haridustaseme parandamine nende osalusel ja koostööl on nende asustatud alade üldise majandusarengu plaanide prioriteet. Kõnealuste piirkondade arendamise eriprojektid kavandatakse samuti sellisel, et see soodustaks sellist paranemist.
- 3. Valitsused tagavad, et vajaduse korral viiakse koostöös asjaomaste rahvastega läbi uuringud, et hinnata kavandatud arendustegevuse sotsiaalset, vaimset, kultuurilist ja keskkonnamõju neile. Nende uuringute tulemusi peetakse nende tegevuste elluviimise põhikriteeriumideks.
- 4. Valitsused võtavad koostöös asjaomaste rahvastega meetmeid, et kaitsta ja säilitada nende territooriumide keskkonda.

Artikkel 8

- 1. Siseriiklike seaduste ja määruste kohaldamisel asjaomaste rahvaste suhtes tuleb nõuetekohaselt arvesse võtta nende tavasid ja tavasid.
- 2. Neil rahvastel on õigus säilitada oma tavad ja institutsioonid, kui need ei ole vastuolus riikliku õigussüsteemiga määratletud põhiõiguste ja rahvusvaheliselt tunnustatud inimõigustega. Vajaduse korral kehtestatakse kord selle põhimõtte kohaldamisel tekkida võivate konfliktide lahendamiseks.
- 3. Käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 kohaldamine ei takista nende rahvaste liikmeid kasutamast kõigile kodanikele antud õigusi ega võtmast endale vastavaid kohustusi.

Artikkel 9

- 1. Niivõrd, kuivõrd see on kooskõlas siseriikliku õigussüsteemi ja rahvusvaheliselt tunnustatud inimõigustega, tuleb austada meetodeid, mida asjaomased rahvad oma liikmete toimepandud õigusrikkumiste puhul tavaliselt kasutavad.
- 2. Nende rahvaste kombeid karistusajades võtavad arvesse selliste juhtumitega tegelevad võimud ja kohtud.

Artikkel 10

- 1. Üldise seadusega ettenähtud karistuste määramisel nende rahvaste liikmetele võetakse arvesse nende majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi iseärasusi.
- 2. Eelistatakse muid karistusviise peale vangistuse.

Artikkel 11

Asjaomaste rahvaste liikmetelt kohustuslike isiklike teenuste väljanõudmine mis tahes vormis, olgu see siis tasuline või tasuta, on seadusega keelatud ja karistatav, välja arvatud juhtudel, mis on seadusega ette nähtud kõigile kodanikele.

Artikkel 12

Asjaomased rahvad on kaitstud nende õiguste kuritarvitamise eest ja neil on võimalus nende õiguste tõhusaks kaitseks kas üksi või esindusorganite kaudu kohtusse astuda. Võetakse meetmeid tagamaks, et nende rahvaste liikmed saaksid kohtumenetluses aru ja neid mõistetakse, vajaduse korral tõlke pakkumise või muude tõhusate vahendite abil.

II OSA. MAA

Artikkel 13

- 1. Konventsiooni käesoleva osa sätete kohaldamisel peavad valitsused austama asjaomaste rahvaste kultuuride ja vaimsete väärtuste jaoks nende suhete erilist tähtsust nende maade või territooriumidega või vastavalt vajadusele mõlemaga, mida nad okupeerivad või muul viisil kasutavad, ja eelkõige selle suhte kollektiivsed aspektid.
- 2. **Mõiste maa** kasutamine artiklites 15 ja 16 hõlmab territooriumide mõistet, mis hõlmab nende alade kogukeskkonda, mida asjaomased rahvad hõivavad või muul viisil kasutavad.

Artikkel 14

- 1. Asjaomaste rahvaste omandi- ja valdusõigusi nende traditsiooniliselt kasutatavate maade üle tunnustatakse. Lisaks võetakse asjakohastel juhtudel meetmeid, et kaitsta asjaomaste rahvaste õigust kasutada maid, mida nad ei ole eranditult hõivanud, kuid millele neil on traditsiooniliselt olnud juurdepääs oma elatise ja traditsioonilise tegevuse jaoks. Selles suhtes pööratakse erilist tähelepanu rändrahvaste ja vahetuste viljelejate olukorrale.
- 2. Valitsused astuvad vajadusel samme, et teha kindlaks maad, mida asjaomased rahvad traditsiooniliselt kasutavad, ning tagada nende omandi- ja valdusõiguste tõhus kaitse.
- 3. Asjaomaste rahvaste maanõuete lahendamiseks kehtestatakse riiklikus õigussüsteemis piisavad menetlused.

Artikkel 15

- 1. Eriliselt kaitstakse asjaomaste rahvaste õigusi nende maale kuuluvatele loodusvaradele. Need õigused hõlmavad nende rahvaste õigust osaleda nende ressursside kasutamises, haldamises ja säilitamises.
- 2. Juhtudel, kui riigile jääb maavarade või maa-aluste ressursside omandiõigus või õigused teistele maaga seotud ressurssidele, kehtestavad valitsused või säilitavad korra, mille kaudu nad peavad nende rahvastega nõu, et teha kindlaks, kas ja milleks. mil määral kahjustatakse nende huve, enne kui nad alustavad või lubavad mis tahes programme nende maadega seotud selliste ressursside uurimiseks või kasutamiseks. Asjaomased rahvad osalevad võimaluse korral sellistest tegevustest saadavast kasust ja saavad õiglast hüvitist mis tahes kahju eest, mida nad võivad sellise tegevuse tõttu kanda.

Artikkel 16

- 1. Kui käesoleva artikli järgmistest lõigetest ei tulene teisiti, ei tohi asjaomaseid rahvaid nende okupeeritud maadelt välja viia.
- 2. Kui nende rahvaste ümberpaigutamist peetakse vajalikuks erandliku meetmena, võib selline ümberpaigutamine toimuda ainult nende vabal ja teadlikul nõusolekul. Kui nende nõusolekut ei ole võimalik saada, toimub selline ümberpaigutamine üksnes siseriiklike õigusnormidega kehtestatud asjakohaste menetluste kohaselt, sealhulgas vajaduse korral avalike järelepärimiste kaudu, mis annavad võimaluse asjaomaste rahvaste tõhusaks esindamiseks.
- 3. Võimaluse korral on neil rahvastel õigus naasta oma traditsioonilistele maadele niipea, kui ümberpaigutamise põhjused kaovad.

- 4. Kui selline tagasisaatmine ei ole kokkuleppe alusel või selle puudumisel asjakohaste protseduuride kohaselt võimalik, antakse neile rahvastele igal võimalikul juhul maad, mille kvaliteet ja õiguslik seisund on vähemalt võrdne nende maadega. varem nende poolt hõivatud, sobivad nende praeguste vajaduste ja tulevase arengu rahuldamiseks. Kui asjaomased rahvad eelistavad saada rahalist või mitterahalist hüvitist, makstakse neile seda asjakohaste tagatiste alusel.
- 5. Sel viisil ümberpaigutatud isikutele hüvitatakse täielikult kõik sellest tulenevad kaotused või vigastused.

Artikkel 17

- 1. Austatakse asjaomaste rahvaste kehtestatud korda maaõiguste üleandmiseks nende rahvaste liikmete vahel.
- 2. Asjaomaste rahvastega konsulteeritakse alati, kui kaalutakse nende võimet oma maad võõrandada või muul viisil oma õigusi väljapoole oma kogukonda edasi anda.
- 3. Isikud, kes ei kuulu nendesse rahvastesse, ei saa kasutada ära nende tavasid või nende liikmete puudulikku arusaamist seadustest, et kindlustada neile kuuluva maa omandiõigus, valdamine või kasutamine.

Artikkel 18

Seadusega kehtestatakse piisavad karistused asjaomaste rahvaste maadele loata sissetungi või nende kasutamise eest ning valitsused võtavad meetmeid selliste rikkumiste ärahoidmiseks.

Artikkel 19

Riiklikud põllumajandusprogrammid tagavad asjaomastele rahvastele samaväärse kohtlemise kui teistele elanikkonnarühmadele seoses:

- a) neile rahvastele rohkem maad, kui neil ei ole normaalseks eluks vajalikku pinda või nende arvukuse võimalikku suurendamist;
- b) nendel rahvastel juba olemasolevate maade arengu edendamiseks vajalike vahendite tagamine.

III OSA. VÄRBAMINE JA TÖÖSTINGIMUSED

Artikkel 20

- 1. Valitsused võtavad siseriiklike seaduste ja määruste raames ning koostöös asjaomaste rahvastega erimeetmeid, et tagada nendesse rahvastesse kuuluvate töötajate värbamise ja töötingimuste tõhus kaitse, kuivõrd et nad ei ole tõhusalt kaitstud töötajate suhtes üldiselt kohaldatavate seadustega.
- 2. Valitsused teevad kõik endast oleneva, et vältida igasugust diskrimineerimist asjaomastesse rahvastesse kuuluvate töötajate ja teiste töötajate vahel, eelkõige seoses:
 - a) tööle lubamine, sealhulgas kvalifitseeritud töökoht, samuti edutamise ja edutamise meetmed;
 - b) võrdne tasu samaväärse töö eest;

- c) meditsiini- ja sotsiaalabi, tööohutus ja tervishoid, kõik sotsiaalkindlustushüvitised ja muud tööga seotud hüvitised ning eluase;
 - d) ühinemisõigus ja vabadus kogu seaduslikuks ametiühingutegevuseks ning õigus sõlmida kollektiivlepinguid tööandjate või tööandjate organisatsioonidega.
- 3. Võetud meetmed hõlmavad meetmeid, millega tagatakse:
 - a) et asjaomastesse rahvastesse kuuluvad töötajad, sealhulgas hooajalised, juhutöölised ja võõrtöölised, kes töötavad põllumajanduses ja muudel töökohtadel, samuti töövõtjate palgatud töötajad, saavad siseriikliku õiguse ja tavadega samade sektorite teistele töötajatele pakutavat kaitset. ja et neid teavitatakse täielikult nende tööseadusandlusest tulenevatest õigustest ja neile kättesaadavatest õiguskaitsevahenditest;
 - b) et nendesse rahvastesse kuuluvad töötajad ei allutaks nende tervisele ohtlike töötingimusi, eelkõige pestitsiidide või muude mürgiste ainetega kokkupuute tõttu;
 - c) et nendesse rahvastesse kuuluvate töötajate suhtes ei kohaldataks sundvärbamissüsteeme, sealhulgas sunnitöö ja muud võlateenistuse vormid;
 - d) et nendesse rahvastesse kuuluvatel töötajatel oleks meeste ja naiste töösuhtes võrdsed võimalused ja võrdne kohtlemine ning kaitse seksuaalse ahistamise eest.
 - 4. Konventsiooni käesoleva osa sätete järgimise tagamiseks pööratakse erilist tähelepanu piisavate tööinspektsiooniteenistuste loomisele piirkondades, kus asjaomastesse rahvastesse kuuluvad töötajad teevad palgatööd.

IV OSA. KUTSEKOOLITUS, KÄSITÖÖ JA MAATÖÖSTUS

Artikkel 21

Asjaomaste rahvaste liikmetel on kutseõppe meetmete osas vähemalt samaväärsed võimalused teiste kodanikega.

Artikkel 22

- 1. Võetakse meetmeid, et edendada asjaomaste rahvaste liikmete vabatahtlikku osalemist üldkohaldatavates kutseõppeprogrammides.
- 2. Kui olemasolevad üldkasutatavad kutseõppeprogrammid ei vasta asjaomaste rahvaste erivajadustele, tagavad valitsused nende rahvaste osalusel spetsiaalsete koolitusprogrammide ja -vahendite pakkumise.
- 3. Kõik erikoolitusprogrammid põhinevad asjaomaste rahvaste majanduskeskkonnal, sotsiaalsetel ja kultuurilistel tingimustel ning praktilistel vajadustel. Kõik sellega seoses tehtavad uuringud viiakse läbi koostöös nende rahvastega, kellega konsulteeritakse selliste programmide korraldamise ja toimimise osas. Võimaluse korral võtavad need rahvad järkjärgult vastutuse selliste erivaljaõppeprogrammide korraldamise ja läbiviimise eest, kui nad nii otsustavad.

Artikkel 23

- 1. Käsitööd, maa- ja kogukonnapõhist tööstust ning elatusmajandust ja asjaomaste rahvaste traditsioonilisi tegevusi, nagu jahipidamine, kalapüük, püünisjahi ja koristamine, peetakse

tähtsateks teguriteks nende kultuuride säilitamisel ja majanduslikul enesekindlusel. sõltuvus ja areng. Valitsused tagavad nende inimeste osalusel ja vajaduse korral nende tegevuste tugevdamise ja edendamise.

- 2. Asjaomaste rahvaste taotlusel antakse võimaluse korral asjakohast tehnilist ja rahalist abi, võttes arvesse nende rahvaste traditsioonilisi tehnoloogiaid ja kultuurilisi iseärasusi, samuti säästva ja õiglase arengu tähtsust.

V OSA. SOTSIAALKINDLUSTUS JA TERVIS

Artikkel 24

Sotsiaalkindlustusskeeme laiendatakse järk-järgult asjaomastele rahvastele ja neid kohaldatakse neid diskrimineerimata.

Artikkel 25

- 1. Valitsused tagavad, et asjaomastele rahvastele tehakse kättesaadavaks piisavad tervishoiuteenused, või annavad neile vahendid, mis võimaldavad neil selliseid teenuseid omal vastutusel ja kontrolli all kavandada ja osutada, et nad saaksid nautida kõrgeimat võimalikku füüsilist heaolu ja vaimne tervis.
- 2. Tervishoiuteenused peavad olema võimaluste piires kogukonnapõhised. Neid teenuseid kavandatakse ja osutatakse koostöös asjaomaste rahvastega ning arvestatakse nende majanduslikke, geograafilisi, sotsiaalseid ja kultuurilisi tingimusi ning traditsioonilist ennetavat hooldust, ravivõtteid ja ravimeid.
- 3. Tervishoiusüsteem eelistab kohaliku kogukonna tervishoiutöötajate koolitust ja tööhõivet ning keskendub esmatasandi tervishoiule, säilitades samal ajal tugevad sidemed teiste tervishoiuteenuste tasanditega.
- 4. Selliste tervishoiuteenuste osutamine tuleb kooskõlastada riigi muude sotsiaalsete, majanduslike ja kultuuriliste meetmetega.

VI OSA. HARIDUS JA SIDEVAHENDID

Artikkel 26

Võetakse meetmeid tagamaks, et asjaomaste rahvaste liikmetel oleks võimalus omandada haridus kõigil tasanditel vähemalt võrdsetel alustel ülejäänud rahvuskogukonnaga.

Artikkel 27

- 1. Asjaomastele rahvastele mõeldud haridusprogrammid ja -teenused töötatakse välja ja rakendatakse koostöös nendega, et rahuldada nende erivajadusi ning need hõlmavad nende ajalugu, teadmisi ja tehnoloogiaid, väärtussüsteeme ning edasisi sotsiaalseid, majanduslikke ja kultuurilisi püüdlusi. .
- 2. Pädev asutus tagab nende rahvaste liikmete koolitamise ja nende kaasamise haridusprogrammide väljatöötamise ja elluviimise, eesmärgiga anda vastutus nende programmide läbiviimise eest vastavalt vajadusele järk-järgult üle nendele rahvastele.
- 3. Lisaks tunnustavad valitsused nende rahvaste õigust asutada oma haridusasutusi ja -rajatisi eeldusel, et sellised asutused vastavad miinimumstandarditele, mille on kehtestanud pädev asutus, konsulteerides nende rahvastega. Selleks eraldatakse asjakohased vahendid.

Artikkel 28

- 1. Asjaomastesse rahvastesse kuuluvaid lapsi õpetatakse võimaluse korral lugema ja kirjutama nende emakeeles või keeles, millesse nad kuuluvad rühma kõige sagedamini kasutatavas keeles. Kui see ei ole teostatav, konsulteerivad pädevad asutused nende rahvastega, et võtta meetmeid selle eesmärgi saavutamiseks.
- 2. Võetakse piisavad meetmed tagamaks, et neil rahvastel oleks võimalus omandada riigikeele või riigi ühe ametliku keele oskus.
- 3. Võetakse meetmeid asjaomaste rahvaste põliskeelte säilitamiseks ja edendamiseks.

Artikkel 29

Nende rahvaste hariduse eesmärk on anda üldteadmisi ja -oskusi, mis aitavad asjaomastesse rahvastesse kuuluvatel lastel täielikult ja võrdsetel alustel osaleda oma kogukonnas ja rahvuslikus kogukonnas.

Artikkel 30

- 1. Valitsused võtavad vastu asjaomaste rahvaste traditsioonidele ja kultuuridele vastavad meetmed, et teha neile teatavaks nende õigused ja kohustused, eelkõige seoses tööjõu, majanduslike võimaluste, hariduse ja tervishoiu, sotsiaalhoolekande ja nende käesolevast konventsioonist tulenevate õigustega. .
- 2. Vajadusel tehakse seda kirjalike tõlgete ja massiteabevahendite abil nende rahvaste keeltes.

Artikkel 31

Haridusmeetmeid tuleb võtta kõigi rahvuskogukonna kihtide, eriti nende seas, kes on asjaomaste rahvastega kõige otsesemas kontaktis, eesmärgiga kaotada eelarvamused, mida neil võib olla nende rahvaste suhtes. Selleks püütakse tagada, et ajalooõpikud ja muud õppematerjalid kujutaksid nende rahvaste ühiskondi ja kultuure ausalt, täpselt ja informatiivselt.

VII OSA. KONTAKTID JA PIIRIÜLENE KOOSTÖÖ

Artikkel 32

Valitsused võtavad asjakohaseid meetmeid, sealhulgas rahvusvaheliste lepingute kaudu, et hõlbustada piiriüleseid kontakte ja koostööd põlisrahvaste ja hõimurahvaste vahel, sealhulgas tegevust majandus-, sotsiaal-, kultuuri-, vaimses ja keskkonnavaaldkonnas.

VIII OSA. MANUSTAMINE

Artikkel 33

- 1. Käesolevas konventsioonis käsitletud küsimuste eest vastutav valitsusasutus tagab, et on olemas asutused või muud asjakohased mehhanismid, mis haldavad asjaomaseid rahvaid mõjutavaid programme, ning tagab, et neil on neile pandud ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks vajalikud vahendid. .
- 2. Need programmid hõlmavad järgmist:
 - a) käesolevas konventsioonis sätestatud meetmete kavandamine, koordineerimine, elluviimine ja hindamine koostöös asjaomaste rahvastega;

- b) seadusandlike ja muude meetmete ettepanekute tegemine pädevatele asutustele ning võetud meetmete rakendamise järelevalve koostöös asjaomaste rahvastega.

IX OSA. ÜLDSÄTTED

Artikkel 34

Käesoleva konventsiooni jõustamiseks võetavate meetmete olemus ja ulatus määratakse kindlaks paindlikult, võttes arvesse iga riigi tingimusi.

Artikkel 35

Konventsiooni sätete kohaldamine ei tohi kahjustada asjaomaste rahvaste õigusi ja hüvesid vastavalt muudele konventsioonidele ja soovitustele, rahvusvahelistele dokumentidele, lepingutele või siseriiklikele seadustele, auhindadele, tavadele või lepingutele.

X OSA. LÖPPSÄTTED

Artikkel 36

Selle konventsiooniga vaadatakse läbi 1957. aasta põlisrahvaste ja hõimurahvaste konventsioon.

Artikkel 37

Käesoleva konventsiooni ametlikud ratifitseerimiskirjad edastatakse registreerimiseks Rahvusvahelise Töübüroo peadirektorile.

Artikkel 38

- 1. Käesolev konventsioon on siduv ainult neile Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni liikmetele, kelle ratifitseerimiskirjad on peadirektor registreerinud.
- 2. See jõustub kaksteist kuud pärast kuupäeva, mil peadirektor on registreerinud kahe liikme ratifitseerimiskirjad.
- 3. Seejärel jõustub käesolev konventsioon iga liikmesriigi suhtes kaheteistkümne kuu möödumisel selle ratifitseerimise registreerimise kuupäevast.

Artikkel 39

- 1. Liikmesriik, kes on käesoleva konventsiooni ratifitseerinud, võib selle denonsseerida pärast kümne aasta möödumist konventsiooni esmakordsest jõustumise kuupäevast, esitades aktiga Rahvusvahelise Töübüroo peadirektorile registreerimiseks. Selline denonsseerimine ei jõustu enne ühe aasta möödumist selle registreerimise kuupäevast.
- 2. Iga liikmesriik, kes on käesoleva konventsiooni ratifitseerinud ja kes ei kasuta eelmises lõikes nimetatud kümneaastase perioodi möödumisele järgneva aasta jooksul käesolevas artiklis sätestatud denonsseerimisõigust, on kohustatud kehtima veel üks kehtivusaeg, kümme aastat ja pärast seda võib iga kümneaastase perioodi möödumisel käesolevas artiklis sätestatud tingimustel käesoleva konventsiooni denonsseerida.

Artikkel 40

- 1. Rahvusvahelise Töübüroo peadirektor teavitab kõiki Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni liikmeid kõigi ratifitseerimis- ja denonsseerimiskirjade registreerimisest, mille organisatsiooni liikmed on talle edastanud.
- 2. Teatades organisatsiooni liikmetele teise talle edastatud ratifitseerimiskirja registreerimisest, juhivad peadirektor organisatsiooni liikmete tähelepanu konventsiooni jõustumise kuupäevale.

Artikkel 41

Rahvusvahelise Töübüroo peadirektor edastab ÜRO peasekretärile registreerimiseks vastavalt Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja artiklile 102 kõik üksikasjad kõigi ratifitseerimis- ja denonsseerimisaktide kohta, mille ta on registreerinud kooskõlas eelmiste artiklite sättega.

Artikkel 42

Rahvusvahelise Töübüroo juhatus esitab peakonverentsile aruande käesoleva konventsiooni toimimise kohta igal ajal, kui ta peab vajalikuks, ning uurib, kas on soovitatav võtta konverentsi päevakorda selle ülevaatamise küsimus tervikuna. või osaliselt.

Artikkel 43

- 1. Kui konverents võtab vastu uue konventsiooni, millega see konventsioon täielikult või osaliselt läbi vaadatakse, siis, kui uus konventsioon ei näe ette teisiti,
 - a) uue läbivaatava konventsiooni ratifitseerimine liikme poolt hõlmab ipso jure käesoleva konventsiooni viivitamatut denonsseerimist, olenemata artikli 39 sätetest, kui ja millal uus muudetud konventsioon on jõustunud;
 - b) alates kuupäevast, mil jõustub uus muudetud konventsioon, ei ole käesolev konventsioon liikmetele ratifitseerimiseks avatud.
- 2. Käesolev konventsioon jääb igal juhul jõusse oma tegelikul kujul ja sisuga nende liikmete suhtes, kes on selle ratifitseerinud, kuid ei ole muutvat konventsiooni ratifitseerinud.

Artikkel 44

Käesoleva konventsiooni teksti inglis- ja prantsuskeelne versioon on võrdselt autentsed.